

Ergoterapeutforeningens forskningspolitik

Forord

Borgerne i Danmark har krav på at modtage evidensbaseret ergoterapi.

Forskning, kvalitetsudvikling og implementering af forskningsbaseret viden er derfor nødvendig for at udvikle professionen ergoterapi i det moderne velfærdssamfund til gavn for borgerne og patienterne.

Samtidig gennemgår social- og sundhedsvæsenet i disse år store transformationer og paradigmeskift som følge af ny viden, nye teknologier og demografiske udfordringer. Her har forskning en nøglerolle for, at der reelt kan skabes forandringer. Men det fordrer også, at samfundet bredt set forpligter sig. Sygehusene tager et stort forskningsansvar, men vi har også brug for at få kommunerne med. I de nye 21 sundhedsklynger, ser vi muligheder for at fremme forskning på tværs og styrke implementering af forskningsresultater, som en fælles dagsorden. For det er jo ikke gjort med at producere viden - den viden, som vi frembringer, skal ud og omsættes i praksis.

Forskning indenfor ergoterapi bidrager med nødvendig viden til udvikling af sundhedsfremme, forebyggelse, behandling, rehabilitering og palliation. Forskning i ergoterapi skal derfor organiseres og forankres i alle sektorer, så der opbygges en

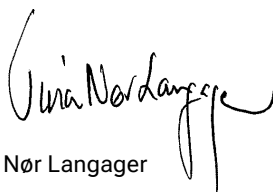
bæredygtig kultur for udvikling af forskning og implementering af forskningsresultater i social- og sundhedssystemerne.

Forskning er ikke altid nemt og kommer sjældent af sig selv. Ergoterapeutforeningen (ETF) kommer her med en række anbefalinger, som vi mener kan fremme en positiv udvikling med mere forskning i hverdagslivet set i et 5-10-årigt perspektiv. Herved kan nye ergoterapeutiske indsatser til gavn for borgerne udvikles, og de indsatser, der allerede anvendes, kan blive forskningsmæssigt understøttet.

ETF's nye forskningspolitik indeholder tre centrale budskaber samt i alt 12 anbefalinger, som vi mener, fremmer forskning i ergoterapi og aktivitetsvidenskab til gavn for mange målgrupper.

Desuden vil jeg gerne rette en stor tak til Ergoterapeutforeningens Videnskabelige Råd, som er kommet med de afgørende bidrag til foreningens forskningspolitik.

Med venlig hilsen

Tina Nør Langager
Formand for Ergoterapeutforeningen

Fokus i ergoterapi

Menneskers hverdagsliv består af nødvendige og meningsfulde aktiviteter. Ergoterapi bygger på antagelser om, at mennesker har iboende behov for at engagere sig i aktivitet, og at dette har betydning for menneskers sundhed, velvære og livskvalitet.

Menneskers engagement i aktivitet er ergoterapiens omdrejningspunkt, kerneværdi, terapeutisk agent til forandring samt mål for den ergoterapeutiske intervention. Ergoterapi tager afsæt i det enkelte menneskes ressourcer, behov og aktivitetsproblemer med henblik på at muliggøre aktivitet. Dette kan ske gennem aktivitetstræning, tilpasning af omgivelser og brugen af teknologi/hjælpemidler. Ergoterapeuter leverer evidensbaserede, aktivitetscentrerede interventioner og sundhedsfaglige ydelser gennem brugen af aktivitet som middel og mål.

Forskning i ergoterapi og aktivitetsvidenskab foregår efter *Den danske kodeks for integritet i forskning* (Uddannelses- og Forskningsministeriet nov. 2014).

Den akademiske udvikling af professionen ergoterapi har taget et stort kvalitetsspring i Danmark igennem de seneste 25 år. Således er der i dag mere end 50 ph.d.-uddannede ergoterapeuter og aktuelt fire professorer, som også er dansk-uddannede ergoterapeuter. På trods af denne positive udvikling udgør ergoterapi stadig et nyt forskningsområde, og der er i den grad brug for at styrke rammevilkårene for både udvikling af forskningsbaseret viden og implementeringsforskning til gavn for praksis.

1

Interventionsforskning i hverdagslivet kan fremme borgeres aktivitetsdeltagelse

Der er i høj grad behov for forskning i indsatser indenfor forebyggelse, genoptræning, rehabilitering og palliation. Forskning som samtidig understøtter hverdagslivet. Forskning i det primære sundhedsvæsen er afgørende for, at vi kan implementere og fremme indsatser, der virker, og tilrettelægge, hvordan indsatser får størst mulig effekt for borgerne. Den digitale dagsorden er desuden i vækst, og også her har vi brug for forskningsunderstøttelse.

Forskning medvirker til at skabe evidens. Evidens er vigtigt i fremtidens sundheds- og socialvæsen for, at de nødvendige prioriteringer kan finde sted. Men der mangler (mere) evidens for ergoterapi, ligesom der mangler belæg for antagelser i ergoterapi. I kommunerne er der ikke stor tradition for at anvende eller være involveret i forskning, og det bør ændres.

CASE-EKSEMPEL:

Forskning indenfor dysfagi og aktivitetsproblemer i spisesituationen

MISA er et redskab, der giver et valideret grundlag til at vurdere patientens evne til selvstændigt, sikkert og effektivt at kunne spise og drikke. Når MISA vælges, så er det fordi dysfagi kan undersøges igennem en aktivitet: at spise og drikke et måltid. Redskabet er det bedst validerede redskab til undersøgelse af et måltid, udviklet til ergoterapeuter, som er med til at løfte standarden af det kliniske arbejde.

Reference: Validation of the Danish version of the McGill Ingestive Skills Assessment using classical test theory and the Rasch model - PubMed (nih.gov)

CASE-EKSEMPEL:

Forskning i problemer i dagligdagen for mennesker, der har haft hjertestop.

Omtrent halvdelen af de personer, der overlever et hjertestop uden for hospitalet, oplever, at de bagefter har svært ved fx at huske, koncentrere sig og bevare overblikket. De nedsatte kognitive funktioner påvirker evnen til at udføre daglige gøremål, deltage i samfundslivet og opretholde en god livskvalitet. Hvis vi allerede under indlæggelse kan identificere de personer, der er i særlig risiko for at få problemer i deres hverdag og miste deres arbejdstilknytning, kan det på sigt være med til at målrette rehabiliterende interventioner til gavn for personer, der har overlevet hjertestop.

Reference: Nyt forskningsprojekt: Hjertet kom i gang, men livet gik i stå (jyllands-posten.dk)

CASE-EKSEMPEL:

Teknologi ændrer hverdagslivet

Mange nyder godt af den fleksibilitet, der følger med hverdagsteknologier, og som gør det muligt at udføre daglige gøremål, når det passer den enkelte. Men for borgere, der ikke har adgang til opdateret hverdagsteknologi og/eller evner at anvende dem, bliver hverdagsteknologi en tilgængelighedsbarriere for aktivitet og deltagelse. Studier viser, at anvendelse af færre hverdagsteknologier er associeret med lavere engagement i hverdagsaktiviteter og øget behov for hjælp, samt at hverdagsteknologi er en væsentlig determinant for borgernes mulighed for at udføre daglige gøremål i hjemmet samt deltagelse i samfundet.

Reference: Peine & Neven, 2020; Morgan-Brown et al., 2019

ANBEFALING

1

Mere fokus på forebyggelse og rehabilitering i forskning

Der er brug for en større og tydeligere lovgivningsmæssig forpligtelse, der understøtter forebyggelse og rehabilitering, så vi kan reducere de sundhedsmæssige udfordringer, som demografien i de kommende år vil medføre.

Vi har i Danmark fået et rehabiliteringsparadigme, som ergoterapi er en stor del af. Den nye fælles definition af rehabilitering r til de demografiske udfordringer, så borgerne kan leve et meningsfuldt liv.

Reference hvidbog-2-udgave_180522-til-web.pdf (rehabiliteringsforum.dk)

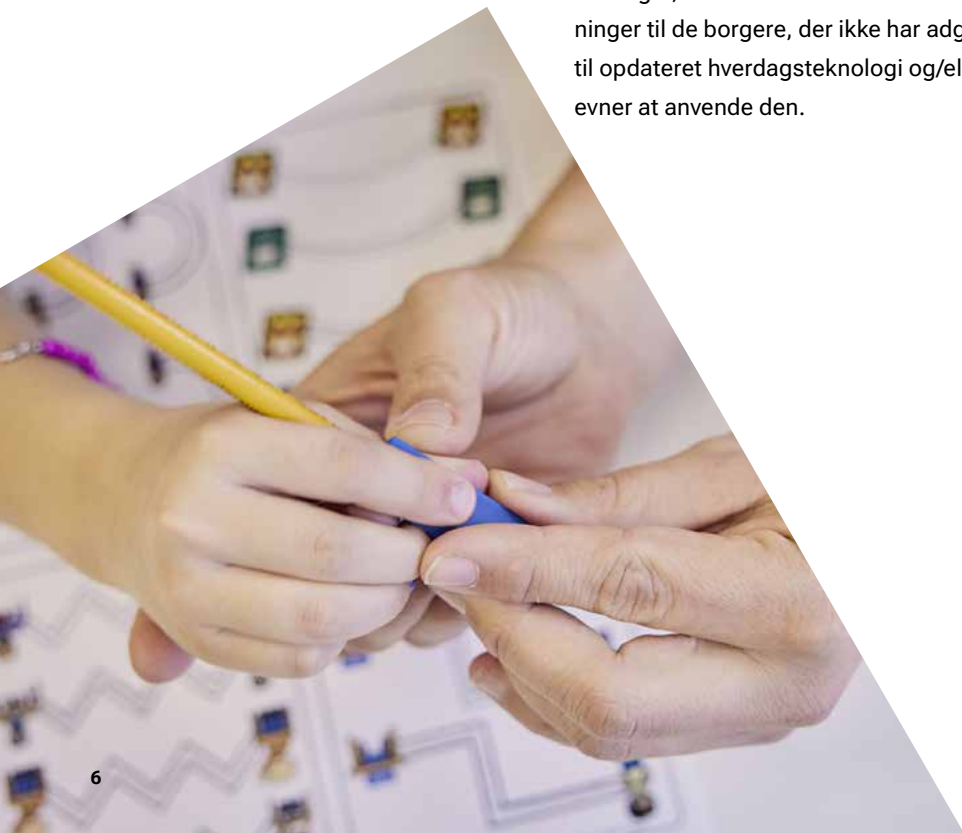
ANBEFALING

2

Forskning i teknologi skal også omfatte brugen af relevante hverdagsteknologier

Et moderne hverdagsliv involverer teknologiske færdigheder og brugen af relevante hverdagsteknologier. Ergoterapeuter skal arbejde for at nedbringe aktivitetsmæssig ulighed og bidrage til at sikre den enkeltes ret til at leve et liv, hvor personen kan udvikle sig og blive inkluderet i samfundet med rettigheder og privilegier gennem deltagelse i meningsfulde aktiviteter.

Den øgede digitalisering i samfundet genererer derfor behov for forskningsindsatser, hvor også ergoterapeuter medvirker i de løsninger, som skal udvikles. Herunder løsninger til de borgere, der ikke har adgang til opdateret hverdagsteknologi og/eller evner at anvende den.

ANBEFALING

3

Flere forskere i professionen ergoterapi som forsker i det praksisnære

Flere ergoterapeuter skal have en forskeruddannelse i form af en ph.d., og der skal gerne være flere professorer. Det kræver bedre rammevilkår og samarbejde på tværs i professionsmiljøerne.

ETF's Forskningsfond har haft en stor betydning for at understøtte ph.d.-studerende finansielt i at komme i gang med en ph.d., og ETF's Forskningsfond skal også fortsat være med til at initiere ergoterapeutiske ph.d.-projekter og bidrage med støttemidler.

Rekruttering af kvalificerede ph.d.-studerende påhviler i overvejende grad kandidatuddannelsen i ergoterapi, hvor ergoterapeuter videreuddanner sig. Professorer har universitær tilknytning og har stor betydning, når der skal ansøges om fondsmidler til forskning. Antallet af professorer og samspillet i forskningsmiljøerne har derfor stor betydning for udviklingspotentialet.

ANBEFALING

4

Forbedre systematiske data som kan understøtte forskning

Datadrevet sundhed skal forbedres fx gennem udrulning af de kliniske kvalitetsdatabaser i kommunerne. På den måde styrkes datadrevet sundhed på tværs af sektorer, og ergoterapeutiske forskere vil ikke selv skulle generere data, men vil kunne anvende allerede indhentede data. Det gør forskning billigere og mere effektiv.

ETF vil sammen med de ergoterapifaglige selskaber også arbejde for at endnu flere ergoterapeuter bliver en del af nye relevante styregrupper i RKKP (Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklings Program) med henblik på at udvikle indikatorer, som fremmer ergoterapeutiske indsatser.

Reference www.rkkp.dk/kvalitetsdatabaser/til-kommuner

Evidensbaseret praksis er til gavn for borgerne

2

Der gennemføres og publiceres i stigende grad forskning indenfor ergoterapi og aktivitetsvidenskab af danske og internationale forskere. Denne forskning har stor betydning for professionens legitimitet, autonomi, udvikling og anerkendelse og ikke mindst for de borgere, der modtager ergoterapi.

En evidensbaseret praksis består af tre komponenter; bedste forskningsbaserede viden (evidens), borgerens præferencer og klinikerens erfaringer. Den forskningsrelaterede komponent i evidensbaseret praksis etableres gennem fire faser, hvor forskeren har ansvaret for de første to, mens klinikerne har ansvaret for de sidste to faser: 1) et forskningsprojekt gennemføres, 2) det formidles i relevante akademiske publikationer, 3) denne viden fremsøges og vurderes af klinikerne ved anvendelse af relevante søgestrategier og checklister, og 4) hvis den vurderes relevant og troværdig, implementeres den i praksis.

To af de forskningsområder, der især kan informere den ergoterapeutiske praksis, er:

a) Forskning vedrørende hvordan ergoterapeuter undersøger eller dokumenterer indsatser, dvs. forskning der omhandler udvikling, oversættelse og validering af ergoterapeutiske undersøgelses-/ dokumentationsredskaber.

b) Forskning vedrørende ergoterapeutiske interventioner, dvs. forskning der belyser/ dokumenterer hvordan bestemte grupper af borgere opnår det bedst mulige udbytte af en given ergoterapeutisk indsats i form af deltagelse i hverdagslivets aktiviteter.

CASE-EKSEMPEL:

Der er brug for større opbakning til brug af ergoterapeutiske undersøgelsesredskaber

The Canadian Occupational Performance Measure (COPM) og the Assessment of Motor and Process Skills (AMPS) er standardiserede, evidensbaserede ergoterapeutiske undersøgelsesredskaber, som bygger på velkendte ergoterapeutiske teoretiske referencerammer. Studier gennemført blandt danske ergoterapeuter viser, at redskaberne enten ikke anvendes, eller anvendes på en ikke-standardiseret måde. Forklaringerne er flere. Ofte angives tid som begrundelse for at afvige fra en evidensbaseret undersøgelsespraksis. Men forskning viser, at det er den enkelte ergoterapeuts forståelse og muligheder for at anvende redskabet, som det er tænkt, samt den ledelsesmæssige og kollegiale opbakning, der har betydning for, om redskaberne anvendes, og om de anvendes standardiseret.

Reference: Vinge AFJ, Mondrup ME, Nielsen KT, Wæhrens EE. Assessment of Motor and Process Skills in Danish Occupational Therapy Practice. Scand J Occup Ther. 2023; Nov;30(8):1311-1329. <https://doi.org/10.1080/11038128.2023.2220910>

CASE-EKSEMPEL:

Der er behov for at fremme ergoterapeuters brug af forskningsbaseret viden

I et nyligt studie, foretaget blandt danske ergoterapeuter i både regional og kommunal praksis, blev deltagerne blandt andet spurgt om, hvordan de opsøger viden af relevans for deres arbejde; fx egen erfaring, kolleger, kolleger med forsknings- og udviklingsansvar, kliniske retningslinjer, videnskabelige artikler, kurser, fagbøger. Mere end 80% indikerede, at de ofte eller altid talte med kolleger, mens omkring 50% af og til eller ofte deltog i kurser. Op til 60% angav, at de af og til anvendte nationale kliniske retningslinjer. Desuden blev de spurgt om, hvor ofte de søger i databaser over videnskabelige studier. Omkring 60% af de hospitalsansatte, og ca. 75% af de kommunalt ansatte angav, at de aldrig søgte i databaser.

*Reference: E. Ghaziani, S. S. Christensen, C. H. Arens & E. E. Wæhrens (2024) Addressing ADL ability in people with post-stroke cognitive impairments: A Danish survey of clinical practice, **Scandinavian Journal of Occupational Therapy**, 31:1, DOI: 10.1080/11038128.2024.2318204*

ANBEFALING

5

Nyeste evidens skal finde vej til ergoterapeutisk praksis

Både i det regionale- og det kommunale sundhedsvæsen skal der arbejdes med at fremme evidens som grundlag for ergoterapeutiske indsatser. Det er af stor betydning at styrke en evidensbaseret ergoterapeutisk praksis ved at bidrage til, at den evidens der findes, implementeres i det ergoterapeutiske arbejde i praksis. Men det er samtidig afgørende, at forskerne forpligtes til at styrke praksis ved at formidle relevant og praksisnært som supplement til publicering i videnskabelige artikler.

ANBEFALING

6

Ergoterapeuters adgang til at søge og vurdere forskningslitteratur skal forbedres

Der er brug for at forbedre ergoterapeuters muligheder for at vedligeholde og anvende deres kompetencer til at søge og vurdere forskningslitteratur. Både for den enkelte ergoterapeut og for professionen som helhed skal tilgængeligheden af adgang til forskningslitteratur fremmes.

Det er derfor nødvendigt, at arbejdsgiverne i højere grad prioriterer adgang til fx sundhedsvidenskabelige databaser som fx Cinahl og Pubmed og til databaser, som understøtter forskning på det sociale område. Men også tilbud om kurser i evidensbaseret praksis til ergoterapeuter i praksis udbudt af fx Ergoterapifagligt Sel-

skab for Forskning i samarbejde med ETF eller lokalt på kommunale eller regionale institutioner, skal styrkes. Ergoterapeutforeningen har via SJOT – det skandinaviske forskningsmagasin for ergoterapi etableret Open Access fra 2024 for at udbrede viden.

ANBEFALING

7

Det er også et ledelsesansvar, at ergoterapeuter baserer deres praksis på forskningsbaseret viden

Hvis ergoterapeuter i højere grad skal anvende den nyeste forskningsbaserede viden i egen praksis, skal ledelsesansvaret i forhold til at sikre en evidensbaseret praksis styrkes. Det kan gøres ved at fremme implementering af forskningsbaseret viden både i forbindelse med anvendelse af standardiserede undersøgelser-/ dokumentationsredskaber og interventioner, der har vist sig effektive og omkostningseffektive. Implementeringen kan fremmes ved at tilknytte forskere, men også udviklingsergoterapeuter til praksis og afsætte ressourcer til at opsøge og anvende denne viden.

ANBEFALING

8

Ansvar for Nationale Kliniske Retningslinjer skal tilbage til Sundhedsstyrelsen

Der er fortsat behov for at udvikle nye og vedligeholde tidligere Nationale Kliniske Retningslinjer (NKR). Sundhedsstyrelsen bør forestå sekretariatsopgaven. Det anbefales derfor, at Sundhedsstyrelsen tilføres faste midler til arbejdet med Nationale Kliniske Retningslinjer. NKR er betydningsfulde for at fremme evidensbaserede tilgange i praksis, og der ses et vigtigt læringspotentiale forbundet med udvikling af NKR i de tværfaglige arbejdsgrupper. Samtidig er der behov for, at Sundhedsstyrelsen også medvirker til, at NKR bliver implementeret i praksis.

ANBEFALING

9

Flere veletablerede og nye forskningsmiljøer, der understøtter forskning i praksis

Det ligger et fælles ansvar i, at den praksisrettede forskningsindsats og dermed evidensgrundlaget for praksis gennem et forpligtende samarbejde mellem praksis og professionshøjskoler og universiteter, bliver understøttet af regionale og kommunale ledelser. Ansættelser kan ske i kombinationsstillinger eller med understøttelse fra forskningsmiljøerne.

Professionshøjskoler, universiteter og kliniske forskningsmiljøer skal have bedre forskningsvilkår

Etablering af forskningssamarbejde mellem universiteter, regioner/hospitaler, professionshøjskoler og kommuner, som styrker forskningsmiljøer og tværsektorielt samarbejde skal sikres gennem forpligtende aftaler på tværs af sektorer og på tværs af kommuner. Professionshøjskolesektoren er i dag af en størrelse, så det vil være fornuftigt, at nationale forskningsstrategier inkluderer både universitetssektoren og professionshøjskolesektoren. ETF vil sammen med Akademikerne og andre relevante aktører arbejde for at fremme denne dagsorden.

ETF var med til at udarbejde Akademikernes nye Forsknings- og Innovationspolitik i foråret 2023.

Anbefalingerne i denne politik er en overligger for ETF's Forskningspolitik.

[**www.akademikerne.dk/**](http://www.akademikerne.dk/)

**akademikernes-forsknings-
og-innovationspolitik-
2023**

CASE-EKSEMPEL:

"A Better everyday Life"

er et forskningsprogram, hvor formålet var at udvikle, evaluere og implementere et generisk ergoterapeutisk interventionsprogram (ABLE), der er designet til at fremme ADL-evnen hos mennesker, der lever med kroniske tilstande. Forskningsprogrammet bygger på viden om, at der verden over er et stigende antal mennesker, der lever med kroniske tilstande, og at mange af disse oplever problemer med deres udførelse af ADL-opgaver.

I forskningsprogrammet har man udviklet ABLE og evalueret, at det er gennemførbart og har effekt, når det leveres i kommunal praksis. Forskningsprogrammet er ledet af et regionalt forskningsmiljø med involvering af ansatte fra professionshøjskoler i samarbejde med kommuner. Efterfølgende har flere kommuner vist sig interesserede i implementering af den forskningsbaserede viden i praksis. Udfordringen er dog, at kun få fonde bevilger forskningsmidler til at understøtte implementering i praksis.

Reference: Hagelskjær V, Bülow CV, Nielsen KT, Henriksen M, Wæhrens EE. Effectiveness of an individualised occupational therapy intervention programme (ABLE) using adaptational strategies on activities of daily living among persons with chronic conditions: A randomised controlled trial (RCT). Clin Rehabil. 2023 Dec;37(12):1637-1655.

doi.org/10.1177/02692155231180720

CASE-EKSEMPEL:

En ergoterapeut i en kombinationsstilling

En ergoterapeut, som er lektor på en professionshøjskole, fungerede som ekstern konsulent sv.t. 30% af en fuldtidsstilling i et udviklingssamarbejde ml. ergoterapeutuddannelsen på en professionshøjskole og et stort sygehus. Opgaven var at fremme og systematisere faglig udvikling af den ergoterapifaglige kerneopgave på et akuthospital. Erfaringer som kunne give praksisnære koblinger til læringsmiljøet på uddannelsen.

Reference: "Fremtidens ergoterapi på akutsygehus", præsentation af Lone Bech på fagkonferencen Ergo22.

ANBEFALING**10**

Der skal være mange flere kombinationsstillinger

Der er behov for, at der etableres nye attraktive stillingsstrukturer også med kombinationsstillinger mellem klinisk praksis og forskning, så ergoterapeuter med ph.d.-grad kan ansættes med klinisk forankring i praksis og samtidig være tilknyttet universiteter eller professionshøjskoler. Dette vil kunne betyde, at ergoterapeuter kan bidrage til systematisk forskningsbaseret udvikling af den kliniske praksis samt tilføre organisatorisk- og individuel kompetenceudvikling af de lokalt ansatte ergoterapeuter.

ANBEFALING**11**

Forskningssamarbejde skal være forpligtende

Der er stor konkurrence om både offentlige og private forskningsmidler i Danmark. Nationalt bør det derfor være en forpligtelse, at offentlige midler til forskning for mindre professioner tilgodeses. Derfor er det vigtigt at styrke den ergoterapeutiske forskning blandt andet på Syddansk Universitet og i de sammenhænge, hvor ergoterapeutiske forskere er en del af tværfaglige forskningsmiljøer. På universiteter, professionshøjskoler og i den kliniske forskning må offentlige bevillinger målrettes. Velfærdsindsatser til borgerne fordrer forskningssamarbejde.

ANBEFALING**12**

Flere penge til forskning i offentligt velfærd

Offentlige bevillinger til forskning bør øges, herunder skal der tilføres en højere andel til forskning i ergoterapi og rehabilitering, så der kan blive igangsat implementerings- og praksisforskningsprojekter i kommunerne.

Ergoterapeutforeningen
Nørre Voldgade 90
1358 København K
+45 88 82 62 70
etf@etf.dk
etf.dk